

Mekong WET

Building Resilience of Wetlands in the Lower Mekong Region

โครงการเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศ
ของพื้นที่ชุ่มน้ำในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนล่าง

© Pheakdey Sorn/IUCN

พื้นที่ชุ่มน้ำในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง

พื้นที่ชุ่มน้ำ อาทิ บึงน้ำ แม่น้ำ ป่าชายเลน แนวปะการัง รวมทั้งแหล่งทรัพยากรชายฝั่งทะเลอื่น ๆ นั้นล้วนมีบทบาทสำคัญในการควบคุมการไหลของน้ำ เป็นแหล่งทรัพยากรประมง เป็นแหล่งเก็บกักน้ำสะอาด เป็นแหล่งเก็บกักคาร์บอน ตลอดจนทำหน้าที่เป็นปราการธรรมชาติที่จะช่วยป้องกันหรือ

บรรเทาความเสี่ยงจากเหตุภัยพิบัติ ตลอดจนช่วยบรรเทาผลกระทบที่รุนแรงจากการกัดเซาะชายฝั่ง อุทกภัย เหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยคลื่นสึนามิ หรือแผ่นดินถล่ม นอกจากนี้พื้นที่ชุ่มน้ำยังทำหน้าที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยขยายพันธุ์สำคัญของพืชและสัตว์หลากหลายชนิด

ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ผู้คนนับล้านมีวิถีชีวิตพึ่งพิงอยู่กับทรัพยากรในพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อความอยู่รอด เช่น ในพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ประเทศเวียดนาม ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรประมงชายฝั่งที่อุดมสมบูรณ์มากคิดเป็นมูลค่ารวม 3 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี และที่สำคัญผู้คนในภูมิภาคนี้บริโภคอาหารโปรตีนจากแหล่งอาหารธรรมชาติ เช่นนี้ถึงร้อยละ 80 ของอาหารที่บริโภคในท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การตัดไม้ทำลายป่า การขยายตัวของพื้นที่ชลประทานเพื่อการเกษตร และการพัฒนาเมืองที่เพิ่มขึ้นได้ส่งผลทำให้พื้นที่ชุ่มน้ำในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนล่างลดลงอย่างมาก จนส่งผลทำให้พื้นที่วางไข่และแหล่งอาหารของปลาลดลง และยังเป็นเหตุทำให้คุณภาพน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำแย่งอีกด้วย

เกษตรกรในหลายพื้นที่ได้รับผลกระทบมากขึ้น เช่น การรุกของน้ำเค็ม ดินถล่ม น้ำท่วมฉับพลัน ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โครงการ Mekong WET

โครงการเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศของพื้นที่ชุ่มน้ำในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนล่าง หรือ Mekong WET เป็นโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างเสริมศักยภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยอาศัยการควบคุมการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำในพื้นที่ประเทศกัมพูชา ลาว ไทย และเวียดนาม โดยมุ่งที่จะทำงาน

ในพื้นที่ทั้ง 4 ประเทศ เพื่อช่วยสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามพันธกรณีในอนุสัญญาแรมซาร์ (the Ramsar Convention) ซึ่งเป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน ให้บรรลุเป้าหมายในการอนุรักษ์และคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้โครงการ Mekong Wet ยังมุ่งสนับสนุนรัฐบาลของทั้ง 4 ประเทศในการใช้แผนยุทธศาสตร์ปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (The National Biodiversity Strategies and Action Plans หรือ NBSAPs) ซึ่งอยู่ภายใต้อนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ (the Convention on Biological Diversity) ตลอดจนมุ่งให้เกิดการปฏิบัติตามพันธกรณีการปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามกรอบความร่วมมือในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (the United Nations Framework Convention on Climate Change)

นกระเรียน บริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำอันดองเปียง ประเทศกัมพูชา

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ดำเนินการประเมินความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพัฒนาแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีศักยภาพ 10 แห่ง โดยมุ่งเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวให้มีความยืดหยุ่นในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- พัฒนาความร่วมมือในระดับภูมิภาคด้านการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำข้ามพรมแดน
- สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญให้ตัวแทนชุมชนและบุคคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งในมิติสังคมและนิเวศวิทยา
- สนับสนุนให้มีปฏิบัติการนำร่องเพื่อสร้างเสริมความสามารถในดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ
- แลกเปลี่ยนบทเรียนการปฏิบัติการเพื่อการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีอยู่แล้วและพื้นที่ที่มีศักยภาพแห่งใหม่ๆ ของประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างทั้ง 4 ประเทศ

© Siriporn Sriaram/IUCN

การเก็บหอยนางรม ในป่าชายเลนบริเวณอ่าวสลักโคก
เกาะช้าง จังหวัดตราด ประเทศไทย

นอกจากนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โครงการ Mekong WET ได้สนับสนุน โครงการริเริ่มแรมซาร์ ในภูมิภาคอินโดจีน-พม่า (Indo-Burma Ramsar Regional Initiative) หรือ (IBRRI) ซึ่งนับเป็นโครงการความร่วมมือใหม่ที่สร้างความร่วมมือให้มีความต่อเนื่องในระยะยาว ทั้งนี้เพื่อให้สามารถส่งเสริมการดำเนินการตามอนุสัญญาแรมซาร์ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นใน 5 ประเทศซึ่งได้ลงนามความร่วมมือกันแล้วได้แก่ประเทศกัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม ทั้งนี้ยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพูดคุยความร่วมมือระดับภูมิภาคในด้านการวิจัย การพัฒนาแผนการจัดการ และการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในด้านการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นต้น

“โครงการ **Mekong WET** จะไม่ทำงานเพียงสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือข้ามพรมแดนในการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำแต่จะมุ่งสร้างความตระหนักร่วมกันว่าพื้นที่ชุ่มน้ำนั้นมีคุณูปการที่หลากหลายอย่างยิ่งต่อสังคม”

Jake Brunner, Head, Indo-Burma Group, IUCN Asia

ข้อมูลเพิ่มเติมได้ทางเว็บไซต์: www.iucn.org/asia

เพชร มโนปวิตร

รองหัวหน้ากลุ่มงานอินโดจีน - พม่า

และผู้ประสานงานโครงการประเทศไทย

องค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN)

สำนักงานภูมิภาคเอเชีย 63 สุขุมวิท ซอย 39 เขตวัฒนา

กรุงเทพฯ 10110

Email: Petch.Manopawitr@iucn.org

Tel: 026624029